

ЩОДО СИТУАЦІЇ НА ГЛОБАЛЬНОМУ НАФТОВОМУ РИНКУ

Центр зовнішньополітичних досліджень
 Національного інституту стратегічних досліджень

Зростає протистояння між Саудівською Аравією та Російською Федерацією на ринку нафти. Ціна нафти марки Brent станом на сьогодні торгується в межах 25 доларів США за барель.

Навіть незважаючи на стрімке падіння ціни російської нафти марки Urals нижче 20 доларів США за барель та рекордну з 2014 року девальвацію рубля, російська влада висловлює впевненість в своїй здатності пережити нафтову кризу та здобути перемогу в економічній війні із Саудівською Аравією. Водночас, за неофіційною інформацією, російське керівництво не очікувало такої гострої реакції саудівської влади на провал переговорів ОПЕК+.

Угода щодо зниження видобутку нафти між ОПЕК (15 країн) і ще 10 країнами, в тому числі Росією, діє з листопада 2016 року. Це так звана угода ОПЕК+, згідно з якою країни домовилися скоротити видобуток нафти на 1,8 млн бар./добу від рівня жовтня 2016 року.

6 березня 2020 року нафтові міністри ОПЕК, а також країни, які не входять до складу картеля, зокрема Азербайджан, Казахстан та Росія (ОПЕК+), не змогли дійти домовленостей щодо умов угоди по скороченню видобутку нафти. В ході переговорів Росія не погодилась на пропозицію додатково скоротити видобуток нафти через падіння попиту, викликаного поширенням коронавірусу та падінням світової економіки, й запропонувала продовжити угоду на існуючих умовах ще на один квартал. Крім того, РФ побоюється, що скорочення виробництва нафти в рамках ОПЕК+ призведе до втрати ринку через збільшення сланцевого видобутку США. Протилежну позицію зайняла Саудівська Аравія, яка запропонувала збільшити масштаби скорочення видобутку.

Саудівська влада також оголосила про плани збільшити на третину видобуток нафти (з 9,7 до 12 млн барелів на добу) та в 1,5 рази наростити

експорт (до 10 млн барелів на день), а також запровадила додаткові знижки на нафту власного видобутку в розмірі 6 доларів для країн Азії, 7 доларів для США та 8 доларів для ринку Європи, де саудівська нафта конкурує з російською нафтою марки Urals.

Urals (Юралс) – сорт російської нафти є сумішшю з нафти, що видобувається в Ханті-Мансійському автономному окрузі та Татарстані. Вартість російської нафти дешевше еталонної нафти сорту Brent на 3-4 долара за барель, оскільки російська нафта вважається менш якісною через високий вміст сірки, а також важких та циклічних вуглеводнів.

При постійному падінню попиту через скорочення ділової активності, запровадженням масових обмежень на авіаперевезення та зупинкою промислового виробництва в США і Європі, Саудівська Аравія продає власну нафту сорту Arab Light в Європі по ціні на 10 доларів дешевше марки Brent. У зв'язку з чим, за оцінкою аналітиків щоденний надлишок нафти на ринку досягає близько 10 мільйонів барелів на добу.

За оцінкою експертів при ціні російської нафти в межах 20 доларів за барель економіка РФ щомісяця втрачає біля 6 млрд доларів (від базової ціни 42,4 долара). Міністерство фінансів РФ у своєму прогнозі заявило, що за підсумками року російський бюджет не отримає 3 трильйони рублів нафтогазових доходів.

Згідно з бюджетним прогнозом російського Мінфіну, при ціні нафти в межах 20 доларів за барель, втрати бюджету РФ складуть 3,4% ВВП на рік. У такому випадку економіка країни зможе протриматися за рахунок Фонду національного добробуту, який складає 10,5% ВВП, не більше 3 років.

Таблиця 5. Оценка выпадающих нефтегазовых доходов федерального бюджета при различной продолжительности «нефтяного шока» (процентов ВВП)

Цена на нефть марки «Юралс»*	1 год	3 года	5 лет	7 лет	10 лет
40 долл./бар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35 долл./бар	-0,8	-2,5	-4,4	-6,5	-9,9
30 долл./бар	-1,6	-5,0	-8,9	-13,2	-20,4
25 долл./бар	-2,4	-7,6	-13,6	-20,2	-31,5
20 долл./бар	-3,4	-10,7	-19,0	-28,3	-43,6
15 долл./бар	-4,4	-13,9	-25,0	-37,5	-58,9
10 долл./бар	-5,0	-16,1	-29,1	-44,1	-70,4

* в ценах 2017 года

Джерело: Бюджетний прогноз Міністерства фінансів Російської Федерації на період до 2036 року.

За експертними оцінками собівартість саудівської нафти суттєво нижче російської і складає 17 доларів за барель за новими проектами і 10 доларів для

підтримки діючих. Російській нафтовидобувній промисловості потрібна ціна 25 доларів за барель, щоб підтримувати існуючий видобуток, та в межах 43-45 доларів за барель для започаткування нових проектів.

У цій ситуації російська влада розраховує на опосередковану підтримку Сполучених Штатів Америки, оскільки від низьких цін на нафту страждають сланцеві компанії США, які вже звернулись до адміністрації Дональда Трампа з проханням про допомогу.

Падіння світової ціни на нафту нижче 25 доларів за барель суттєво впливає на американські нафтодобувні компанії, оскільки собівартість виробництва сланцевої нафти складає біля 22-25 доларів за один барель, а подальше падіння ціни робить її видобування економічно не вигідним.

Разом з тим, за неофіційною інформацією, адміністрація Д.Трампа також розглядає можливість укладання нової угоди на кшталт ОПЕК+ за участю США та без участі Росії. Це фактично означатиме, що на нафтовому ринку утвориться новий глобальний нафтовий картель без залучення одного з ключових виробників нафти – Російської Федерації.

Коливання світової ціни на нафту сорту Brent

Published on Investing.com, 23/Mar/2020 - 8:04:54 GMT, Powered by TradingView.

Brent Oil Futures, (CFD):LCO, M

